

21.09.2021

Asia/12

§ 151

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. valtuustoaloitteesta paikallisrahan käyttöönoton selvittämiseksi

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Hilikka Ahteen ehdotuksesta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa.

Paikallisrahan ajatusta on sovellettu Suomessa pääasiassa kokeilujen puitteissa, ja toiminta on ollut suhteellisen pienimuotoista. Paikallisrahan ajatusta on sovellettu pitkäjänteisimmin viime vuosikymmenen ajan järjestöjen toimesta aikapankkien avulla, jossa ihmiset ovat voineet tarjota naapuriavun kaltaista apua toisilleen samalla keräten niin sanottuja maksuyksiköitä eli 'toveja' työstään. Lisäksi Sysmässä on kokeiltu paikallisvaluuttaa kunnassa kirjoilla olevien yritysten tukemiseksi. Sysmän kokeilussa euroja sai vaihtaa "sysmiksi" ja näillä on voinut ostaa kunnassa toimivien yritysten tuotteita ja palveluita. Kansainvälisesti esi-

merkkejä paikallisvaluuttojen käytöstä on tuhansia viime vuosikymmeniltä.

Vertaisavun tukena Helsingissä on toiminut Stadin aikapankki vuodesta 2009. Stadin aikapankin toiminta perustuu ihmisten yhteisöllisyyteen ja auttamisen iloon. Auttamisen lisäksi toiminta mahdollistaa oman työn korvauksena saatavat ”tovit”, joilla voi omaa työpanostaan vastavuoroisesti hyödyntää toisten ihmisten pienimuotoisiin työpanoksiin.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-, naapuriapu- ja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pienimuotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönnotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Sysmän kunta sovelsi paikallisrahaa alueensa yrittäjien ja tuotteiden tukemiseen. Sysmän paikallisrahalla ”sysmällä” sai ostaa paikallisia palveluita ja tuotteita. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön: paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin.

Isossa-Britanniassa on luotu Sysmän kunnan tapaan erilaisia paikallisia rahajärjestelmiä tavoitteenaan tukea paikallisia yrityksiä. Bristol Pound on toiminut vuodesta 2012 Bristolin alueen yrittäjiä tukevana valuuttana, samoin Hullin alueen Hull Coin järjestelmässä asukkaat voivat ansaita alennuksia tai muita etuja alueen yrityksiltä vapaaehtoistyöllä tai muulla alueen ja sen ihmisten hyödyksi tehdyllä työllä. Hull Coin järjestelmä perustuu lohkoketjuteknologiaa ja Bristol Pound on siirtymässä sähköiseen paikallisrahajärjestelmään.

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täy-

dentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita.

Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Helsingin kaupungin koko luo haasteita paikallisvaluutan organisointiin ja tuo esille kysymyksiä tukimekanismin hinnasta suhteessa saataviin hyötyihin.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 15.10.2021 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ja 17 muun valtuutetun aloitteesta paikallisrahan selvittämisestä. Aloitteessa esitetään selvittämään Helsingin oman paikallisrahan käyttöönottoa joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kaupunkiympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano